

вой цикличности и наступлению жеребости (50 %) при естественной случке. Использование для кобыл, которые не показали результата при введении прогестерон-эстронового комплекса, 0,15 мг пепорелину с последующим индуцированным лютеолизисом показало, что 76,92 % обработанных кобыл пришли в половую охоту на $7,22 \pm 0,795$ день после введения клопростенола. В кобыл с большими размерами антральных фолликулов на период начала опыта половая охота наступала скорее $R = -0,67$ ($p < 0,05$) и овуляция происходила относительно быстрее $R = -0,72$ ($p < 0,05$).

Ключевые слова: коневодство, гормональная регуляция полового цикла кобыл, пепорелин, анеструс, половая охота.

REPRODUCTIVE FUNCTION NORMALIZATION OF 15 YEARS OLD MARES

Platonova N. P., Institute of Animal Science of NAAS

Kokish D. V., SFH "SVITLANA"

The possibility of overcoming of an anestrus in the spring-summer period with the use of peporelin in mares older than 15 years, during the natural breeding season, which were in an anestrus, was investigated, which was not possible to overcome with traditional methods.

It was established that the introduction to mares older than 15 years with signs of age-related ovarian dysfunction of the progesterone-estrone complex followed by induced luteolysis in 31.6 % of cases led to the recovery of reproduction cyclicity and the covered of stallion (50 %) in natural mating. The use for mares, which did not show a result when introducing a progesterone-estrone complex, 0.15 mg of peporelin and subsequent induced luteolysis, showed that 76.92 % of the treated mares came into the oestrus on 7.22 ± 0.795 days after the cloprostenol introduction. For mares with larger sizes of antral follicles for the period of the beginning of the experiment, oestrus was more likely $R = -0.67$ ($p < 0.05$) and ovulation occurred relatively faster $R = -0.72$ ($p < 0.05$).

Key words: horse breeding, hormonal regulation of the reproduction cycle of mares, peporelin, anestrus, oestrus.

УДК 636.92.082.24.25

ПАРАМЕТРИ МОДЕЛІ Т. БРІДЖЕСА ТА ІНТЕНСИВНОСТІ РОСТУ КРОЛІВ ПРИ ЧИСТОПОРОДНОМУ РОЗВЕДЕННІ ТА СХРЕЩУВАННІ

Платонова Н. П., д. с.-г. н., с. н. с.

Інститут тваринництва НААН

Коцюбенко Г. А., д. с.-г. н.,

Піроцький О. М., асп.⁴

Миколаївський НАУ

Вивчено ріст молодняку кролів при чистопородному розведенні та схрещуванні. Встановлений високий кореляційний зв'язок між параметрами кінетичної і експоненційної швидкостей росту моделі Т. Бріджеса та інтенсивності росту з

⁴ Науковий керівник – к. с.-г. н., Коцюбенко Г. А.

живою масою кролів. Встановлено вірогідну різницю між показниками живої маси молодняка при схрещуванні кролиць породи білий велетень з кролями породи бельгійський велетень (фландр): 20 та 25 г у місячному віці; 119 та 130 г - у 2-місячному віці; 260 та 270 г у 3-місячному віці; 265 та 335 г у 4-місячному віці відповідно самок і самців, що свідчить про їх високу енергію росту.

Встановлено, що збільшення живої маси тварин пов'язано з відповідно вищими показниками асимптоти, яка має мінімальне значення у чистопородних особин (2,41 кг), а максимальні у варіанті БВ×БлВ (3,28 кг). У груп тварин з більшою енергією росту спостерігаються також вищі константи кінетичної швидкості росту (від 1,7908 у чистопородних кроличок до 1,9654 у поєднання БВ×БлВ, у кролів - від 1,7071 до 1,8298). Експоненційна швидкість росту мала зворотній зв'язок з енергією росту тварин.

Індекс рівномірності росту збільшується із зростанням живої маси тварин і має максимальні значення у помісей БВ×БлВ. У той же час, індекс напруги росту має значно менший діапазон мінливості, але також позитивно пов'язаний з рівнем живої маси тварин.

Ключові слова: кролі, порода, інтенсивність росту, модель Бріджеса, жива маса, кінетична швидкість росту, експоненційна швидкість росту, кореляція.

На сучасному етапі розвитку кролівництва великого значення набуває розробка прийомів врахування взаємообумовленості селекційних ознак та визначення їх впливу на рівень продуктивних якостей.

Збільшення неадитивної частини в обумовленості ознак є основною базою для прояву гетерозисних явищ, які покладені в основу переважної більшості програм отримання товарних гібридів. Тому, якщо ознаки мають неадитивний тип успадкування, критерієм відбору є не рівень продуктивності вихідних батьківських форм (родинних пар), а їх сполучуваність, яка забезпечує високий стабільний прояв гетерозисного ефекту.

До останнього часу виконані лише деякі роботи [2–6, 8, 9, 11–13], в яких вивчались питання вибору оптимальних поєднань порід та ліній для підвищення гетерозисного ефекту. Слід також зазначити, що робота з визначення комбінаційної здатності повинна вестись постійно, зважаючи, що в ході селекції змінюється як тип, так і напрям продуктивності кролів використовуваних порід.

Виходячи з цих передумов, метою дослідження було вивчення ефективності використання порід кролів новозеландська біла (НЗБ), білий (БВ) і бельгійський велетень (БлВ) в системі схрещування.

Відповідно до мети вирішувалися завдання:

- дослідити динаміку живої маси самців і самок з різних класів розподілу за живою масою у періоди 1, 2, 3 та 4 місяці;
- визначити інтенсивність формування живої маси самців та самок до 2-х місячного віку;
- дослідити параметри кінетичної і експоненційної швидкостей росту за моделлю Т. Бріджеса;
- визначити коефіцієнти кореляції між параметрами моделі Т. Бріджеса та інтенсивності росту з живою масою кролів.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження проведені на базі кролівницької ферми СТОВ «Лук'янівське» Київської обл. Ефективність використання кролів порід різних напрямків продуктивності досліджували за наведеною схемою (табл. 1).

Таблиця 1.

Схема схрещування

№ групи	І дослід				II дослід				
	родинні форми								
	материнська		батьківська		№ групи	материнська		батьківська	
пород-ність	n	пород-ність	n	пород-ність		n	пород-ність	n	
1	БВ	20	БВ	4	1	БВ	20	БВ	4
2	БВ	20	НзБ	4	2	БВ×НзБ	20	БлВ	4
3	БВ	20	БлВ	4	3	БВ×БлВ	20	НзБ	4

Закономірності росту тварин різних генотипів характеризували динаміка живої маси самців і самок з різних класів розподілу (методика В. П. Коваленка [1] за живою масою у періоди 1, 2, 3 та 4 місяці, г; інтенсивність формування до 2-х місячного віку за методикою Ю. К. Свечіна [10]; параметри кінетичної і експоненційної швидкостей росту за моделлю Т. Бріджеса [7]. Визначені коефіцієнти кореляції між параметрами моделі Т. Бріджеса та інтенсивності росту з живою масою кролів.

Результати досліджень. Встановлено, що, починаючи з 1-місячного віку, максимальні показники живої маси були у кролів і кролиць варіанту комбінації БВ×БлВ, що свідчить про їх високу енергію росту (табл. 2).

У чистопородному розведенні кролів материнського типу білий велетень отримано дещо нижчі показники живої маси. Не виявлено також суттєвої переваги помісей, отриманих з використанням спеціалізованої м'ясної породи, а саме новозеландської білої. Вірогідна різниця між показниками живої маси молодняку проявилася при схрещуванні кролиць породи білий велетень з кролями породи бельгійський велетень (фландр): 20 та 25 г у місячному віці; 119 та 130 г у двох місячному віці; 260 та 270 г у трьох місячному віці; 265 та 335 г у чотирьох місячному віці відповідно самок і самців.

Таблиця 2.

Динаміка живої маси чистопородного та помісного молодняку, F_1

$$(\bar{X} \pm S_{\bar{X}})$$

Посидання порід	Жива маса (г) у віці (міс.):			
	1	2	3	4
самки (n=200)				
БВ×БВ	520±0,5	1301±1,8	1980±1,9	2850±3,1
БВ×БлВ	540±1,2*	1420±2,6*	2240±2,6**	3115±3,2**
БВ×НзБ	525±0,8	1390±2,1	2150±2,1*	3045±3,3*
самці (n=200)				
БВ×БВ	525±1,3	1320±1,5	2000±2,5	2880±3,6
БВ×БлВ	550±0,8*	1450±1,6*	2270±2,8**	3185±3,3**
БВ×НзБ	530±0,9	1425±1,3*	2180±2,0	3078±2,3*

Примітка. * - p<0,05; ** - p<0,01; *** - p<0,001

У таблиці 3 наведені параметри інтенсивності росту тварин різних генотипів і компоненти кривої моделі Т. Бріджеса. Встановлено, що збільшення живої маси тварин пов'язано з відповідно вищими показниками асимптоти, яка має мінімальне значення у чистопородних особин (2,41 кг), а максимальні у варіанті БВ×БлВ (3,28 кг). У груп тварин з більшою енергією росту спостерігаються також вищі константи кінетичної швидкості росту (від 1,7908 у чистопородних кроличок до 1,9654 у поєднання БВ×БлВ, у самців відповідно від 1,7071 до 1,8298). Експоненційна швидкість росту мала зворотній зв'язок з енергією росту тварин. В усіх групах у міру збільшення живої маси в 3-місячному віці спостерігається зменшення експоненційної швидкості росту (від 0,0129 для чистопородних кроличок до 0,0085 у поєднанні БВ×БлВ, у кролів різниця значно менша, притому що помісні особини поступались чистопородним). Це виразилось у значно більшому співвідношенні констант α/μ (від 138,85 у чистопородних кролиць до 231,25 у поєднання БВ×БлВ, у самців відповідно з 135,51 до 179,39).

Таблиця 3.

Параметри моделі Т. Бріджеса та інтенсивності росту

Поєднання порід	Параметри моделі Т. Бріджеса					Інтенсивність росту				
	A	α	μ	τ	α/μ	Δt	I_p	I_n	ВП	СП
самки (n=200)										
БВ×БВ	2,41	1,7908	0,0129	0,1541	138,85	0,253	0,387	0,098	1,252	0,485
БВ×НзБ	2,54	1,8840	0,0106	0,1700	177,76	0,237	0,416	0,096	1,274	0,514
БВ×БлВ	2,69	1,9654	0,0085	0,1979	231,25	0,187	0,456	0,079	1,289	0,541
самці (n=200)										
БВ×БВ	3,04	1,7076	0,0126	0,1305	135,51	0,269	0,408	0,112	1,247	0,517
БВ×НзБ	3,16	1,8421	0,0096	0,1560	191,88	0,295	0,422	0,124	1,292	0,546
БВ×БлВ	3,28	1,8298	0,0102	0,1414	179,39	0,298	0,465	0,136	1,321	0,603

За показниками інтенсивності росту також встановлено ряд закономірностей. Виявлено, що індекс рівномірності росту збільшується із зростанням живої маси тварин і має максимальні значення у помісній БВ×БлВ. У той же час, індекс напруги росту має значно менший діапазон мінливості, але також позитивно пов'язаний з рівнем живої маси тварин. Що стосується показників відносного і середньодобового приростів, то вони також вищі у помісних тварин.

Вивчення кореляційного зв'язку досліджуваних параметрів росту і констант моделі дозволило виявити ряд суттєвих залежностей, які можуть бути використанні для прогнозування живої маси та відгодівельних якостей кролів (табл. 4).

Встановлено високу кореляційну залежність живої маси тварин у віці 15-60 днів з показниками рівномірності росту в віці 0-60 днів (коефіцієнти кореляції від 0,45 до 0,89).

Слід підкреслити, що з параметрів моделі Т. Бріджеса величина асимптоти в усі вікові періоди мала високий позитивний зв'язок з живою масою тварин (коефіцієнти кореляції від 0,32 до 0,94).

Висновок. Встановлено доцільність використання для схрещування з породою білий велетень породи бельгійський велетень в якості спеціалізованої батьківської форми поряд з новозеландською білою породою. У цілому доведено значну перевагу помісних кролів над чистопородними (білий велетень), що дає

підставу рекомендувати схрещування для відтворення помісного молодняку в кролівницьких господарствах.

Таблиця 4.

Коефіцієнти кореляції між параметрами моделі Т. Бріджеса та інтенсивності росту з живою масою кролів

Кореляційна ознака	Модель Т. Бріджеса					Інтенсивність росту					
	A	α	μ	τ	α/μ	Δt	I_p	I_n	ВП	СП	
Жива маса в віці, днів	W ₁₅	0,32	0,50	-0,64	0,34	0,78	-0,22	0,89	-0,01	0,71	0,72
	W ₃₀	0,84	-0,48	0,31	-0,60	-0,54	0,40	0,46	0,54	0,28	0,64
	W ₄₅	0,89	-0,36	-0,48	-0,44	-0,75	0,38	0,45	0,51	0,31	0,61
	W ₆₀	0,94	-0,36	-0,52	-0,62	-0,69	0,75	0,49	0,89	0,66	0,86

Бібліографічний список

1. Коваленко В. П. Биотехнология в животноводстве и генетике / В. П. Коваленко, И. Ю. Горбатенко. – К. : Урожай, 1992. – 150 с.

2. Коцюбенко Г. А. Особливості успадкування кількісних ознак при промисловому схрещуванні кролів комбінованих порід / Г. А. Коцюбенко, Т. А. Васильєва // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – Миколаїв, 2007. – Вип. 1 (39). – С. 167–170.

3. Коцюбенко Г. А. Ефективність використання перемінного схрещування кролів комбінованих порід / Г. А. Коцюбенко // Тези доповідей Причорноморської регіональної науково–практичної конференції професорсько–викладацького складу. – Миколаїв, 2008. – С. 8–9.

4. Коцюбенко Г. А. Ефективність застосування ввідного схрещування при покращенні продуктивних якостей кролів / Г. А. Коцюбенко // Розведення і генетика тварин : міжвідомчий темат. наук. зб. / НААН, Ін-т розведення і генетики тварин. – Київ, 2009. – Вип. 43. – С. 192–196.

5. Коцюбенко Г. А. Ефективність перемінного схрещування порід бельгійський велетень та новозеландська біла при покращенні продуктивних якостей кролів породи сірий велетень / Г. А. Коцюбенко // Тези доповідей Причорноморської регіональної науково–практичної конференції професорсько–викладацького складу. – Миколаїв, 2009. – С. 14–15.

6. Коцюбенко Г. А. Ефективність прилиття крові порід бельгійський велетень та новозеландська біла при покращенні продуктивних якостей кролів породи сірий велетень / Г. А. Коцюбенко // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – Миколаїв, 2010. – Вип. 1 (52). – С. 62–65.

7. Лакин Г. Ф. Биометрия / Лакин Г. В. – М.: Высшая школа, 1990. – 352 с.

8. Мирошниченко Т. К. Результаты межпородного скрещивания кроликов / Т. К. Мирошниченко, В. В. Нестер, И. М. Мирошниченко // Труды ин-та НИИ пушного звероводства и козоводства. – Москва, 1981. – Т. 25. – С. 106–109.

9. Помытко В. Н. Эффективность скрещивания мясных пород кроликов / В. Н. Помытко, Т. К. Мирошниченко // Сб. науч. тр. НИИ пушного звероводства и козоводства. – Москва, 1978. – Т. XVII. – С. 28–30.

10. Свечин Ю. К. Прогнозирование продуктивности животных в раннем возрасте / Ю. К. Свечин // Вестник с.-х. науки. – 1985. – № 4. – С. 103–108.

11. Тинаев Н. И. Скрещивание в промышленном кролиководстве / Н. И. Тинаев // Тр. ин-та НИИ пушного звероводства и козоводства. – Москва, 1979. – Т. XIX. – С. 141–142.

12. Фирсова Н. М. Селекционно-генетическая программа создания мясных линий кроликов в откормочном совхозе «Дубки» Крымского объединения мясной промышленности / Н. М. Фирсова // Тр. ин-та НИИ пушного звероводства и козоводства. – Москва, 1979. – Т. XIX. – С. 167–177.

13. Эбаноидзе Д. Н. Изучение эффективных сочетаний пород кроликов с целью увеличения производства крольчатины : дис... канд. с-х. наук: спец. 10.02.01 / Эбаноидзе Д. Н. – Тбилиси, 1990. – 149 с.

References

1. Kovalenko, V. P., Gorbatenko, I. Y. (1992). Biotekhnologia v givotnovodstve i genetike [Biotechnology in Livestock and Genetics]. Kiev: Uroжай (in Ukrainian).

2. Kotsubenko, G. A., Vasil'eva, T. A. (2007). Osoblivosti uspadkuvannya kil-kisnih oznak pri promislovomu shrechuvanni kroliv kombinovanih pored [Features of the inheritance of quantitative characteristics in the industrial crossbreeding of rabbits of combined breeds]. *Visnik agrarnoi nauki Prichornomor'ya – Bulletin of the Agrarian Science of the Black Sea Region*. Mikolaiv, 1 (39), 167–170 (in Ukrainian).

3. Kotsubenko, G. A. (2008). Efektivnist' vikoristannya pereminnogo shrechuvannya kroliv kombinovanyh porid [Efficiency of use of variable crosses of rabbits of combined breeds]. *Tezy dopovidej Prychornomors'koi' regional'noi' naukovopraktychnoi' konferencii' profesors'ko-vykladac'kogo skladu – Abstracts of the Black Sea Regional Scientific and Practical Conference of the Faculty Members*. Mikolaiv, 8–9 (in Ukrainian).

4. Kotsubenko, G. A. (2009). Efektivnist' zastosuvannya vvidnogo shrechuvannya pri pokraschenni produktivnih yakostey kroliv [Efficacy of introducing crossbreeding in improving the productivity of rabbits]. *Rozvedennya i genetika tvarin – Breeding and genetics of animals*. Kyiv, 43, 192–196 (in Ukrainian).

5. Kotsubenko, G. A. Efektivnist' pereminnogo shrechuvannya porid belgiysky veleten' ta novozelandska bila pri pokraschenni produktivnih yakostey kroliv porody siriy veleten' [Efficiency of variable crossbreeding of breeds of Belgian giant and New Zealand white with improvement of productive qualities of rabbits breed gray giant]. *Tezy dopovidej Prychornomors'koi' regional'noi' naukovopraktychnoi' konferencii' profesors'ko-vykladac'kogo skladu – Abstracts of the Black Sea Regional Scientific and Practical Conference of the Faculty Members*. Mikolaiv, С. 14–15 (in Ukrainian).

6. Kotsubenko, G. A. (2010). Efektivnist' prilittya krovi porid belgiysky veleten' ta novozelandska bila pri pokraschenni produktivnih yakostey kroliv porody siriy veleten' [Efficiency of blood clotting of breeds of Belgian giant and New Zealand white with improvement of productive qualities of rabbits breed gray giant]. *Visnik agrarnoi nauki Prichornomor'ya - Bulletin of the Agrarian Science of the Black Sea Region*. Mikolaiv, 1 (52), 62–65 (in Ukrainian).

7. Lakin, G. F. (1990). *Biometry. [Biometrics]*. – Moscow: Vischaya shkola (in Russian).

8. Miroshnichenko, T. K., Nester, V. V., Miroshnichenko, I. M.. (1981). Rezultaty mejporodnogo shrechuvannya krolikov. [Results of interbreeding of rabbits]. *Trudy Nauchno-issledovatel'skogo instituta pushnogo zverovodstva i kozovodstva. – Proceedings of the Research Institute of Fur Fur and Goat Production*. Moscow, 25, 106–109 (in Russian).

9. Pomitko, V. N., Miroshnichenko, T. K. (1978). Efektivnist' shrechuvannya m'yasnih porod krolikov [Effectiveness of crossing rabbit meat breeds]. *Sbornik nauchnyh trudov Nauchno-issledovatel'skogo instituta pushnogo zverovodstva i kozovodstva – Collection of scientific works of the Research Institute of Fur Fur farming and goat breeding*. Moscow, XVII, 28–30 (in Russian).

10. Svechin, Y. K. (1985). Prognozirovaniye produktivnosti jivotnih v rannem vozraste [Forecasting the productivity of animals at an early age]. *Vestnik s.–h. Nauki – Newsletter of Agricultural Science*, 4, 103–108 (in Russian).

11. Tinaev, N. I. (1979). Shrechuvannya v promishlennom krolikovodstve [Crossbreeding in industrial rabbit breeding]. *Trudy Nauchno-issledovatel'skogo instituta pushnogo zverovodstva i kozovodstva – Proceedings of the Research Institute of Fur Fur and Goat Production*. Moscow, XIX, 141–142 (in Russian).

12. Firsova, N. M. (1979). Seleksionno–geneticheskaya programma sozdaniya myasnih liniy krolikov v otkormochnom sovhoze «Dubki» Krim'skogo ob'edineniya myasnoy promishlennosti [Selective genetic program for creating rabbit meat lines in the fattening state farm "Dubki" of the Crimean meat industry association]. *Trudy Nauchno-issledovatel'skogo instituta pushnogo zverovodstva i kozovodstva – Proceedings of the Research Institute of Fur Fur and Goat Production*. Moscow, XIX, 167–177 (in Russian).

13. Ebanoidze, D. N. (1990). *Izuchenie effektivnih sochetany porod krolikov s tselyu uvelicheniya proizvodstva krolchatiny [Study of effective combinations of rabbit breeds in order to increase the production of rabbit]: dis... cand. s.–h. Nauk*. Tbilisi (in Russian).

ПАРАМЕТРЫ МОДЕЛИ Т. БРИДЖЕСА И ИНТЕНСИВНОСТИ РОСТА КРОЛИКОВ ПРИ ЧИСТОПОРОДНОМ РАЗВЕДЕНИИ И СКРЕЩИВАНИИ

Платонова Н. П., Институт животноводства НААН

Коцюбенко А. А., Пироцкий А. Н., Николаевский НАУ

Изучен рост молодняка кроликов при чистопородном разведении и скрещивании. Установлена высокий корреляционная связь между параметрами кинетической и экспоненциальной скорости роста модели Т. Бриджеса и интенсивности роста с живой массой кроликов. Установлено достоверную разницу между показателями живой массы молодняка при скрещивании крольчих породы белый великан с кроликами породы бельгийский великан (фландр): 20 и 25 г в месячном возрасте; 119 и 130 г в двух месячном возрасте; 260 и 270 г в трех месячном возрасте; 265 и 335 г в четырех месячном возрасте соответственно кроличок и самцов, что свидетельствует об их высокой энергией роста.

Установлено, что увеличение живой массы животных связано с соответственно более высокими показателями асимптоты, которая имеет минимальное значение в чистопородных особей (2,41 кг), а максимальные в варианте БВ × БЛВ (3,28 кг). У групп животных с большей энергией роста наблюдаются также высшие константы кинетической скорости роста (от 1,7908 в чистопородных кроличок к 1,9654 в сочетании БВ × БЛВ, у самцов соответственно от 1,7071 до 1,8298). Экспоненциальная скорость роста была обратная связь с энергией роста животных.

Индекс равномерности роста увеличивается с ростом живой массы животных и имеет максимальные значения в помесей БВ × БЛВ. В то же время, индекс напряжения роста имеет значительно меньший диапазон изменчивости, но также положительно связан с уровнем живой массы животных.

Ключевые слова: кролики, порода, интенсивность роста, модель Бриджеса, живая масса, кинетическая скорость роста, экспоненциальная скорость роста, корреляция.

THE T. BRIEDZHESA MODEL AND INTENSITY OF RABBITS GROWTH PARAMETERS IN PURE BREEDING AND CROSSING

Platonova N. P., Institute of Animal Science of NAAS

Kotsiubenko A. A., Pirotskiy A. N., Mykolaiv National Agrarian University

Growth of rabbits and female rabbits was studied in pure breeding and crossbreeding. A high correlation relationship was established between the parameters of the kinetic and exponential growth rates of the T. Bridges model and the growth intensity with live weight of rabbits. There is a probable difference between the live weight of young animals when breeding rabbits breed white giant with rabbits breed Belgian giant (flanders): 20 and 25 g in the lunar age; 119 and 130 g in two months old; 260 and 270 g at three months old; 265 and 335 g at four months of age, respectively, of rabbits and males, indicating their high growth energy.

It has been established that the increase in live weight of animals is associated with correspondingly higher asymptote parameters, which has a minimum value for purebred individuals (2.41 kg), and the maximum in the variant BV × BLV (3.28 kg). In groups of animals with greater growth energy, higher constants of kinetic growth rate (from 1.7908 in purebred rabbits to 1.9654 in the combination of BV × BLV, in males, respectively, from 1.7071 to 1.8298) are also observed. The exponential growth rate had an inverse relationship with the growth energy of animals.

The index of uniformity of growth increases with the increase in live weight of animals and has maximum values in the mares BV × BLV. At the same time, the growth stress index has a much smaller range of variability, but is also positively related to the level of live weight of animals.

Key words: rabbit, breed, growth intensity, Bridges model, live weight, kinetic growth rate, exponential growth rate, correlation.

УДК 636.4.082.083.312

**ПРОДУКТИВНІСТЬ СВИНОМАТОК ТА РІСТ ПОРОСЯТ
ЗА РІЗНОЇ СИСТЕМИ СТВОРЕННЯ МІКРОКЛІМАТУ**

Повод М. Г., д. с- г. наук, проф.

Самохіна Є. А., к. с- г. н., доцент

Сумський національний аграрний університет

Вивчалась залежність відтворювальних якостей свиноматок від системи створення мікроклімату в приміщенні. Встановлено, що умови утримання викликані різними системами підтримки мікроклімату не вплинули на багатоплідність, великоплідність свиноматок та кількість мертвонароджених поросят і масу гнізда поросят при народженні. Водночас свиноматки які поросились і вирощували своє потомство в приміщенні з геотермальною вентиляцією мали вірогідно кращу на 1,6 % збереженість поросят, на 0,19 % більшу кількість їх в гнізді в вищу на 6,7 % індивідуальною масу, на 7,9 % масу гнізда та на 3,3 % інтенсивність росту поросят під час підсисного періоду порівняно з аналогами які утримувались в приміщеннях з припливом повітря через стінні клапани.